

Retningslinjer for åpen publisering ved DMMH

Vedtatt av rektor 14.01.2025

Mål:

DMMH skal sørge for at våre resultater fra forskning og kunstneriske utviklingsarbeider er synlige og tilgjengelige for oppvekstfeltet og samfunnet.

Retningslinjer for åpen publisering

1. Forskerne har akademisk frihet til å velge hvor de skal publisere.
2. Regjeringens mål er at alle norske vitenskapelige artikler finansiert av offentlige midler skal være åpent tilgjengelig for alle fra publiseringstidspunktet.

Åpen tilgang til vitenskapelige artikler kan oppnås på tre måter:

- a. publisering i åpne tidsskrift eller plattformer (gull/diamant åpen tilgang)
- b. publisering i tidsskrift som inngår i overgangsavtaler eller andre overgangsordninger (hybrid åpen tilgang)
- c. Publisering i et abonnementsbasert tidsskrift hvor enten den endelige publiserte versjonen/versjonen av manuskriptet som er fagfellevurdert og akseptert av utgiveren publiseres med åpen tilgang i et vitenarkiv. Lastes opp i Nasjonalt vitenarkiv (NVA) med en CC BY-lisens og uten forsinkelse (grønn åpen tilgang)

Gull/diamant tilgang: Forskere undersøker mulighetene for å publisere sine artikler i åpne tidsskrifter og velger åpne tidsskrifter der det er faglig forsvarlig.

Hybrid tilgang/overgangsavtaler: DMMH har inngått overgangsavtaler med flere forlag (via SIKT) om forhåndsbetalt åpen publisering av artikler. Gjennom disse avtalene får korresponderende forfatter ved DMMH dekket publiseringsavgift for åpen publisering (APC). En oversikt over avtaler ved DMMH: [Publiseringsavtaler](#)

Egenarkivering/grønn tilgang: Hvis forskeren ønsker å publisere i et tidsskrift bak betalingsmur oppfordres forskeren til å undersøke om tidsskriftet tillater egenarkivering (grønn åpen tilgang). De fleste tidsskrift vil tillate og gjøre en fagfellevurdert kopi av artikkelen tilgjengelig i åpent vitenarkiv (NVA). Forskeren sørger for å beholde rettighetene (copyright) til forfatterversjonen/Author Accepted Manuscript ved inngåelse av kontrakt med tidsskriftet. I noen tilfeller tillater tidsskriftet også at den publiserte versjonen lastes opp i vitenarkiv. Publisering i vitenarkiv (NVA) skal gjøres ved publiseringstidspunkt (uten embargo).

3. Forskeren gjør seg kjent med krav fra finansieringskilden knyttet til åpen publisering.
4. Ved signering av publiseringskontrakt med en utgiver bør forskerne være oppmerksomme på hvilke rettigheter de beholder, og hvilke rettigheter de overdrar til utgiveren. DMMH anbefaler at ansatte beholder opphavsretten til egne publikasjoner, hvilket flere finansieringskilder krever.
5. Ved åpen publisering står forskerne ved DMMH i utgangspunktet fritt til å velge den CC-lisensen de måtte ønske ved publisering eller tilgjengeliggjøring av sine publikasjoner. Enkelte publikasjoner kan likevel være underlagt krav om en CC BY-lisens av

finansieringskilden eller de publiseres i et tidsskrift som bare tilbyr noen lisenser. Ved valg av mer restriktive CC-lisenser er det viktig å tenke over hvilke bruk man ønsker å tillate og hvilke bruk man ønsker å forhindre. Se mer informasjon om de ulike CC-lisensene: <https://www.creativecommons.no/post/hvilke-typer-lisenser-tilbyr-creative-commons>

6. Forskeren laster opp alle vitenskapelige publikasjoner i NVA slik at de kan tilgjengeliggjøres i det åpne arkivet umiddelbart etter publisering. Biblioteket følger opp at riktig fulltekstversjon er lastet opp og registrerer riktig CC-lisens.
7. Biblioteket inngår og forvalter avtaler (deltar i konsortiet for LÅT) og har systemansvar for NVA. Biblioteket skal bidra med råd, veiledning og opplæring knyttet til valg av publiseringskanal og åpen tilgang. Informasjon som gis om åpen publisering skal være oppdatert og i tråd med behovene i fagmiljøene.
8. Publiseringskostnader dekkes av finansieringskilden og/eller egen/samarbeidende institusjon og ikke av den enkelte forskeren. For å sikre at utgifter til åpen publisering ikke er til hinder for ansattes publisering vil DMMH bidra til å dekke kostnader. Søk etter publiseringskanaler (tidsskrift, serier og utgivere) i «Register over vitenskapelige publiseringskanaler» (kanalregister.hkdir.no) for å se om de regnes som vitenskapelige (nivå 1 eller nivå 2). Se også om tidsskriftet eller forlaget er registrert i [DOAJ Directory of Open Access Journals](http://doaj.org) / [DOAB Directory of Open Access Books](http://doab.org). (Se egne retningslinjer for finansiering av publiseringsavgift for åpen publisering)
9. DMMH oppfordrer til at også andre publikasjoner som fagartikler, rapporter m.m. kan gjøres åpent tilgjengelig i NVA når det er mulig.
10. DMMH oppfordrer studentene til å gjøre sine bachelor- og masteroppgaver åpent tilgjengelig i NVA.

Masteroppgaver

I NVA publiseres masteroppgaver fra andre universitet og høyskoler. Krav som må være på plass for at masteroppgaven kan publiseres i NVA:

- Oppgaven må være bestått
- Oppgaven må ikke inneholde fortrolig/strengt fortrolig informasjon
- Studenten(e) må godta publisering av sin oppgave i DMMH sitt system for digital innlevering av oppgaver. Avtale for publisering: ([Avtale lenkes opp](#))

Bacheloroppgaver

I NVA publiseres bacheloroppgaver fra flere universitet og høyskoler. Krav som må være på plass for at bacheloroppgaven kan publiseres i NVA:

- Oppgaven må ha fått karakteren A eller B
- Oppgaven må ikke inneholde fortrolig/strengt fortrolig informasjon
- Studenten(e) må godta publisering av sin oppgave i DMMH sitt system for digital innlevering av oppgaver. Avtale for publisering: ([Avtale lenkes opp](#))

Studenten kan også senere gi tillatelse til publisering av oppgave hvis det er krysset av for at en ikke ønsker publisering av oppgaven i første omgang. Studenten kan si opp avtalen om publisering og oppgaven vil bli tatt bort fra NVA. Om oppgaven skal brukes i senere publikasjoner kan studenten be om å utsette publiseringen av oppgaven. Slike henvendelser sendes til bibliotek@dmmh.no.